

[Poul Hansen (Grenaa).]

vundne Erfaringer viser, at det er meget vanskeligt at faa de Forhold, der er bestemmende for Byngdommen, til at passe ind i Højskolelovens Rammer, som i Hovedsagen er afpasset efter Landboforhold. Tilgangen til Skoler, der besøges af Byarbejdere, synes i langt højere Grad, end det gælder for de andre og ældre Skoler, at være bestemt af de skiftende Beskæftigelsesmuligheder. Meget tyder paa, at det vil være lettere for en Byarbejder at skaffe sig en midlertidig Frigørelse fra sit Arbejde, dersom han kunde besøge et Højskolekursus paa f. Eks. 3 Maaneder i Stedet for som nu paa 5 eller 6 Maaneder. Naar Loven tages op til Revision om 2 Aar, har vi derfor et ganske specielt Ønske om, at dette Forhold maa blive nøjere undersøgt.

Man overvejer for Tiden den Mulighed inden for Arbejderhøjskolen at gaa over til to 3 Maaneders Kursus i Løbet af en Vinter, men saaledes at første Aars Elever kan faa Lejlighed til at besøge et 3 Maaneders Fortsættelseskursus et af de følgende Aar. Som Højskolemand maa jeg sige, at jeg ikke betragter det som udelukket, at en saadan Ændring vil kunne give store pædagogiske Fordele, fordi den mellemiggende Tid ofte vil blive en Vækstperiode, som man i anden Omgang kan bygge videre paa.

I øvrigt kan vi anbefale Lovforslaget til Vedtagelse.

Jørgen Jørgensen: Ordføreren for Udvalget har gjort Rede for Sagens Behandling i Udvalget, og jeg skal dertil kun knytte et Par Bemærkninger om et Par enkelte Ting i Lovforslaget. Vi har i Udvalget drøftet Spørgsmaalet om, hvorvidt de, der blev Forstandere for en Skole, kunde tage deres Tjenestetid som Lærere med, og det er der stillet Ændringsforslag om, saa det Forhold er bragt i Orden, hvad jeg finder naturligt og rimeligt. Men det vil kun omfatte dem, der er blevet Forstandere for en Skole efter 1. April 1946, og det vil naturligvis føre til, at de, der har overtaget Forstanderstilling paa et tidligere Tidspunkt, vil føle sig uretfærdigt behandlet ved, at Skæringspunktet bliver 1. April 1946. De, der har faaet Skole overdraget den 1. Januar 1946, vil mene sig lige saa berettigede til at medtage deres Alderstillæg som de andre. Derfor vil det være nødvendigt ved Revisionen i 1948—49 at tage det Spørgsmaal op; det er vist ikke muligt i Øjeblikket at komme længere end foreslaaet, men det vil blive vanskeligt at sætte en bestemt Skæringsdato uden at gøre Uret, saa man bliver vist

nødt til at gaa til at give Forstanderne i det hele taget Alderstillæg svarende til den Tid, de har været ved Skolen. Men Ændringen om, at Forstandere efter 1. April 1946 kan tage deres Alderstillæg med, er en afgjort Forbedring i Forhold til det, vi har.

Ogsaa Spørgsmaalet om Beregning af Alderstillæg for Lærere og Lærerinder, der ikke har undervist det fulde Skoleaar, har været drøftet i Udvalget, uden at der er opnaaet Enighed; ogsaa dette Punkt maa tages op til Revision om et Par Aar.

Alt i alt mener jeg, at de foreslaaede Ændringer er Forbedringer, og navnlig vil de have Betydning for de smaa Skoler, som ogsaa er dem, der er mest Grund til at være opmærksom paa ved økonomiske Forbedringer for Højskolerne. Højskoleloven af 1942 gav jo Højskolerne en langt gunstigere økonomisk Stilling end før, hvad de ogsaa i høj Grad fortjente, og disse Ændringsforslag vil medføre en yderligere Forbedring af Højskolernes økonomiske Stilling. Jeg anser det for meget lykkeligt, at det har kunnet lade sig gøre; jeg tror, at vi dermed har ydet en Haandsrækning til et Arbejde, der er af stor Betydning for hele vort Folk.

Jeg vil i Forbindelse med disse Ting, der direkte vedrører Højskolen, sige to Ord om Elevunderstøttelsen. Vi fik i Udvalget Oplysning om det nye Grundlag for Understøttelsen til Elever, der søger Ophold paa Højskoler og Landbrugsskoler, og denne Skala ligger til Grund for Afgørelsen af, hvor stort et Beløb den enkelte Elev kan opnaa efter sin Indtægt og sine Forældres økonomiske Forhold. Ved denne Skala er der gennemført betydelige Forandringer, der forøger Elevernes Muligheder for at opnaa Understøttelse. Det Spørgsmaal er ikke direkte til Afgørelse her, men det er afgjort efter Lovens Regler, og Ministeren har faaet Tilslutning til den nye Skala i Finansudvalget. Ministeren har derfor været i sin gode Ret til at gennemføre den.

Det er ogsaa en Forbedring i Forhold til det, vi har, men alligevel er jeg ikke sikker paa, at man er gaaet langt nok. Det var i sin Tid Forudsætningen for Elevunderstøttelsen efter den Skala, som har været gældende, at en normal Indtægt, som en ung havde, ikke skulde være en Hindring for, at han kunde faa fuld Understøttelse. Hvis det samme Princip skulde gælde nu, maatte Grænsen for, hvornaar Understøttelsen holdt op, have været sat noget højere end i det Cirkulære, som nu er udsendt. Den dygtige unge Karl, som for Tiden tjener en stor Løn, vil ikke have megen Mulighed for at opnaa i hvert Fald den fulde Understøt-